

Домедична допомога при укусі кліща

Як запобігти укусу кліща

Згідно з даними МОЗ щороку близько 20 000 людей звертається з укусами кліщів до закладів охорони здоров'я. Зустріти кліща можна не тільки в лісі, парку чи сквері, а й на будь-якому газоні.

Подбайте про відповідний одяг — обов'язково захистіть волосся кепкою, панамкою або косинкою. Надягайте світлий однотонний одяг із довгими рукавами, який щільно прилягає до тіла — так буде легше помітити кліща. Якщо дозволяє погода, можете надягти під одяг комплект термобілизни. Вона добре облягає шкіру і захистить вас від кліщів. Якщо ваш вибір припав на вітрівку, її рукава мають бути на резинці, яка щільно охоплює зап'ястя.

Відкриті ділянки тіла обробляйте спеціальним засобом від кліщів.

Коли перебуватимете на природі, кожні півгодини оглядайте себе, аби виявити кліщів. Особливо ретельно обстежуйте ділянки тіла, покриті волоссям.

Місце для привалів на природі звільняйте від сухої трави та гілок радіусом 20-25 м.

Коли повернетесь додому, одразу змініть і ретельно огляньте одяг, виперіть та випрасуйте його. Найчастіше кліщі чіпляються до одягу. Тому вони можуть присмоктуватися до тіла не лише тоді, коли ви перебуваєте на природі, а й згодом, перекочувачи з одягу. Не залишайте цей одяг біля ліжка та не спіть у ньому. Витрушування одягу не рятує від кліщів.

Перевірте речі, які принесли з вулиці.

Якщо на природу брали тварину, її також варто оглянути на наявність кліщів.

Уникайте ті зелені зони, які позначені як місця скупчення кліщів.

Захворювання, які спричиняє укус кліща

Кліщі є переносниками збудників вірусних, рикетсіозних, бактеріальних захворювань людей та тварин. Однак не завжди укус кліща означає, що ви підхопили хворобу. Для зараження необхідно, щоб кліщ залишався у шкірі щонайменше 24 години. Розглянемо, до яких захворювань найчастіше може призвести укус кліща.

Кліщовий енцефаліт — вірусне захворювання, яке уражає нервову систему. Хвороба прогресує дуже швидко. Вже через півтора тижні після укусу можуть уразитися рухові нейрони спинного мозку, сіра речовина головного мозку. Це призводить до паралічу окремих груп м'язів. Після того, як хвороба охопить увесь головний мозок, у потерпілого виникають такі симптоми:

- болить голова;
- непритомніє;
- порушується діяльність серцево-судинної системи;

- підвищується збудливість;
- з'являються проблеми з травною системою;
- підвищується температура тіла до 40 °С.

Лайм-бореліоз — захворювання інфекційного характеру, що вражає серце, нервову систему й опорно-руховий апарат. На місці укусу з'являється червона пляма, яка швидко збільшується у розмірах. Зазвичай, її діаметр становить близько 10 см, у деяких випадках — до 60 см. У плями неправильна форма і запалений край трохи підноситься над рівнем шкіри. Без лікування пляма тримається до трьох тижнів, опісля зникає. Проте це не означає, що можна розслабитися і забути про хворобу. Через місяць з'являються набагато серйозніші проблеми зі здоров'ям.

Марсельською гарячкою людина може заразитися через укуси інфікованого південного собачого кліща, через кон'юнктиву очей, слизову оболонку носа, а також, коли втирає в шкіру інфікованого кліща під час розчухування. Випадки захворювання на марсельську гарячку в Україні реєструють переважно в південних областях.

Як відбувається укус

Багато хто думає, що кліщі падають на нас зверху, однак це хибне уявлення — кліщі не здатні стрибати. Кліщ нападає на свою жертву, сидячи у траві, або на гілках чагарників, рідше — з землі. Коли підходить тварина або людина, кліщ розчепірює лапки, які мають присоски й кігтики, та вчеплюється у свою жертву.

Зверніть увагу!

Кліщ присмоктується до людини не лише тоді, коли вона перебуває на природі. Він потрапляє на тіло й через деякий час, якщо залишився на одязі чи речах. Крім того, кліщ може потрапити до житла з букетами квітів, на шерсті домашніх тварин.

Коли кліщ вчепився за одяг, він повзе далі, щоб знайти зручне для укусу місце (зазвичай, це м'які й теплі частини тіла). Укус кліща людина не відчуває. Він встромляє в шкіру свої щелепи й одночасно виділяє слину, яка є анестетиком — знеболювальною речовиною. Тому укусу кліща безболісний. Далі ця істота присмоктується хоботком до кровоносної судини й починає харчуватися. Зазвичай кліща знаходять до того, як він відпаде. Тому головним симптомом укусу кліща є сам кліщ, що стирчить зі шкіри.

Як надати першу допомогу при укусі кліща

Якщо ви виявили кліща на шкірі, негайно зверніться до найближчого травматологічного пункту, де кліща видалять, оброблять місце укусу та нададуть рекомендації щодо подальшого спостереження.

Якщо це зробити неможливо, спробуйте видалити кліща самостійно. Повільно витягніть його разом із хоботком. Розхитуйте його пальцями, обгорнутими марлевою серветкою, або пінцетом чи петлею з нитки, яку закріпіть найближче до шкіри.

Не потрібно змащувати кліща маззю чи олією. Те, що він від цього вилізе, — це міф!

Виймати кліща варто пристроями, які продають у магазинах для тварин. Вони нагадують ручку, наприкінці якої є металева петелька, або роздвоєну «виделочку». Такий пристрій можна зробити і самому.

Майже завжди кліща вдається вилучити повністю. Однак якщо в шкірі залишився хоботок, не потрібно намагатися видалити його. Шкіра швидко регенерує і виштовхує сторонні тіла назовні. Тому достатньо двічі на день обробляти місце укусу зеленкою. Через чотири-п'ять днів залишки кліща самі вийдуть назовні.

Після видалення кліща необхідно змастити рану антисептичним розчином. Видаленого живого кліща помістіть на шматок вологої марлі у флакон, пробірку, інший чистий скляний посуд та щільно закрийте кришку. За направленням лікаря у лабораторній мережі проводять дослідження кліщів на наявність збудників бореліозу.

Після всіх маніпуляцій ретельно вимийте руки з милом.

Далі потрібно спостерігати за місцем укусу. Протягом двох-трьох днів навколо нього буде рожева пляма — це нормальна реакція на укус. Якщо пляма зникне — то все добре. Якщо вона збережеться і буде рости, обов'язково зверніться до інфекціоніста та здайте необхідні аналізи. Незалежно від їх результатів звертайте увагу на будь-які висипи на шкірі — особливо якщо рожеві плями постійно збільшуються і змінюють форму. Через три тижні здайте кров для аналізу на енцефаліт і Лайм-бореліоз. Тоді точно дізнаєтеся, чи ви заразилися.

Протягом двох тижнів щоденно міряйте температуру тіла. Якщо вона підвищиться чи виникне почервоніння на шкірі — негайно зверніться до лікаря.